

5. Сергеев В.И. Логистика в бизнесе: учебник / В.И. Сергеев. – М.: ИНФРА - М., 2001. – 608 с.
6. Сирийчик Т. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Т. Сирийчик та ін.; за ред. Марчіна Свенціцкі. – К.: Аналіт.-дорадч. центр Блакитної стрічки, 2010. – 102 с. – Режим доступу: http://www.undp.org.ua/files/en_76033Transport_System_Reform_Jun2010.pdf.
7. Співаковський С. Позиції України на міжнародному ринку транспортно-експедиційних послуг / С. Співаковський // Економіка України. – 2009. – № 1. – С.75–78.

Науковий керівник: д.е.н., професор *Шановал В.М.*, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

ПРИЧИНИ БАНКРУТСТВА ТА МЕХАНІЗМ ВИХОДУ З НЬОГО

*Рябченко Л. М.,
Петровська Т.В.*

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Банкрутство підприємств – це наслідок глибокої фінансової кризи. Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини. На практиці з кризою, ідентифікується загроза неплатоспроможності та банкрутства підприємства, діяльність його в неприбутковій зоні або нестачу у фірми потенціалу для успішного функціонування.

Основними причинами виникнення неплатоспроможності є:

1. Зовнішні фактори кризового розвитку:

– соціально-економічні фактори загального розвитку країни: спад обсягу національного доходу; ріст інфляції; нестабільність податкової системи; ріст безробіття, таке інше;

– ринкові фактори: зниження ємності внутрішнього ринку; посилення монополізму на ринку; суттєве зниження попиту; спад кон'юнктури в економіці в цілому; нестабільність фінансового ринку, таке інше;

– інші: політична нестабільність; негативні фактори демографії; стихійні лиха; погіршення криміногенної ситуації.

2. Внутрішні фактори кризового розвитку:

– виробничі: неефективний маркетинг, структура поточних витрат; низький рівень використання основних фондів; низький рівень кваліфікації персоналу; недостатньо диверсифікований асортимент продукції, неефективний виробничий менеджмент;

– інвестиційні: неефективний фондовий портфель, інвестиційний менеджмент; суттєва перевитрата інвестиційних ресурсів; інвестиційний менеджмент;

– фінансові: неефективна фінансова стратегія, фінансовий менеджмент, структура активів (низька ліквідність); надмірна частка позикового капіталу; ріст дебіторської заборгованості; висока вартість капіталу.

Наслідками впливу названих факторів на фінансово-господарський стан підприємства є: утрата клієнтів та покупці в готової продукції, зменшення кількості замовлень та контрактів з продажу продукції, неритмічність виробництва, неповне завантаження потужностей, зростання собівартості та різке зниження продуктивності праці, збільшення розміру неліквідних оборотних засобів та наявність понаднормових запасів, виникнення внутрішньо виробничих конфліктів та збільшення плинності кадрів, зростання тиску на ціни та зменшення обсягів реалізації та, як наслідок, недоодержання виручки від реалізації продукції.

Основною метою антикризового фінансового управління є швидке поновлення платоспроможності й відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства для запобігання його банкрутства. Реалізація політики антикризового фінансового управління при загрозі банкрутства передбачає такі етапи: дослідження фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення ознак його кризового розвитку; визначення масштабів кризового стану підприємства; вивчення основних факторів, що зумовлюють кризовий розвиток підприємства; формування цілей і вибір основних механізмів антикризового фінансового управління; впровадження внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства; вибір ефективних форм санації; фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві підприємства.

При загрозі банкрутства має здійснюватися формування цілей і вибір основних механізмів антикризового фінансового управління підприємством відповідно до масштабів його кризового стану і з урахуванням прогнозу розвитку основних факторів, що визначають загрозу банкрутства, а саме:

а) забезпечення фінансового оздоровлення підприємства за рахунок реалізації внутрішніх резервів господарської діяльності;

б) забезпечення фінансового оздоровлення підприємства за рахунок зовнішньої допомоги і часткової його реорганізації;

в) припинення господарської діяльності й початок процедури банкрутства (у зв'язку з неможливістю фінансового оздоровлення підприємства).

Відповідно до цих цілей формуються наступні напрямки фінансового управління підприємством. Впровадження внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства повинно забезпечити реалізацію термінових заходів для поновлення платоспроможності й відновлення фінансової стійкості підприємства, побудованих відповідно до специфіки господарської діяльності підприємства і масштабів кризових явищ у його розвитку.

Проведення санаційних заходів здійснюється за умови необхідності застосування як внутрішніх, так і зовнішніх резервів. Якщо масштаби кризового стану підприємства не дають можливість вийти з нього за рахунок внутрішніх резервів, підприємство змушене вдатися до зовнішньої допомоги, яка має форму його санації. Санація підприємства може проводитися як до, так і в процесі виконання справи про банкрутство. У процесі санації необхідно обґрунтувати вибір найефективніших її форм (включаючи реорганізацією), щоб у найкоротші терміни досягти фінансового оздоровлення підприємства.

Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві підприємства у більшості випадків має вимушений характер і регулюється чинним законодавством. Здійснення ліквідаційних процедур розпочинається після прийняття рішення арбітражного суду про визнання підприємства банкрутом. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур пов'язане з розробкою відповідного бюджету, підготовкою активів до реалізації, забезпеченням вимог кредиторів за рахунок реалізованого майна.

Отже, своєчасне виявлення кризового стану підприємства, його облік та всебічний аналіз дозволяють попередити неплатоспроможність підприємства на ранніх етапах, в рамках ще не збудженої справи про банкрутство.

Література:

1. Братищенко Ю. Підстави банкрутства / Ю. Братищенко // Економіка, фінанси, право. – 2002. – №1.
3. Стельмашук Ю.А. Методи діагностики фінансового стану і схильності підприємства до банкрутства / Ю.А. Стельмашук // Економіка АПК. – 2007. – №2.
4. Рогальська Н.Г. Банкрутство і фінансова санація підприємств / Н.Г. Рогальська. – Опорний конспект лекцій. – Херсон, 2007.

Науковий керівник: к.е.н., доцент **Черкавська Т.М.**, Дніпропетровська державна фінансова академія.

НЕОБХІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АГРАРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

**Сидорук Ю.М.,
Пітюренко К.В.**

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Фермерське господарство є формою підприємництва громадян України, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою і реалізацією. Разом із колективними сільськогосподарськими підприємствами воно, в умовах ринкових відносин має забезпечувати споживачів продовольством, продуктами харчування та сільськогосподарською сировиною. Фермерське господарство це, як правило, сімейно-трудова об'єднання мешканців села, життя і побут яких пов'язаний з рільництвом, особистою працею, спрямованою на виробництво товарної маси продуктів харчування, продовольства і сировини та на одержання доходів, а отже й на забезпечення існування цього господарства та добробуту його членів. Досвід останніх років показав, що сімейний фермерський бізнес значно стійкіший перед різними економічними негараздами. За сукупністю таких факторів, як економічна ефективність, соціальна стабільність, екологічна безпека, ставлення до свого історично освоєного довкілля та поселенської мережі, гармонія стосунків людини з природою, стійкість до виживання в умовах різних катаклізмів, перевага безумовно на боці фермерських господарств. З масовою організацією фермерських господарств аграрна